

ZWIĄZEK PRODUCENTÓW RYB

e-mail: biuro@zprzyb.pl; ul. Krakowska 5/2 - 61-889 Poznań; tel./fax : (61) 851-05-53

www.zprzyb.pl

1916 - 2016

L.dz. 40/02/2017

Poznań, 17 lutego 2017 r.

Sz. Pan

Marek Gróbarczyk

Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

realizując Uchwałę nr 3/2017 Zarządu Związku Producentów Ryb – Organizacji Producentów z dnia 16 lutego 2017 r., działając na podstawie przepisów ustawy z 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz.U. 32 poz. 217) i Statutu Uznanej Organizacji Producentów, po zapoznaniu się z informacjami przekazanymi w dniu 09.02 br. podczas Konferencji Rybackiej w Rytwianach, potwierdzonymi przez przedstawicieli Departamentu Rybołówstwa MGMIŻŚ, dotyczącymi planowanego wycofania z Priorytetu 2 - PO „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020 poddziałania pn. „Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe”, celem ich przekazania na OŚ I, proszę o wyznaczenie w pilnym trybie terminu spotkania Pana Ministra z przedstawicielami Prezydium Zarządu ZPRyb z w celu omówienia zaistniałej sytuacji.

Z wyrazami szacunku

Prezes
Krzysztof Karoń

Załącznik:

Kserokopia Uchwały nr 3/2017 Zarządu ZPRyb.

Uchwała nr 3/2017

Zarządu Związku Producentów Ryb – Organizacji Producentów

podjęta w dniu 16 lutego 2017 r w Gnieźnie

w sprawie planów wycofania z Priorytetu 2 PO „Rybacktwo i Morze” na lata 2014-2020 poddziałania pn. „Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe” i przesunięcia ww. środków finansowych na OŚ I

§ 1

Po szczegółowym przeanalizowaniu argumentów stanowiących treść **§ 2**

ZARZĄD ZWIĄZKU PRODUCENTÓW RYB - OP PROTESTUJE

PRZECIWKO PROJEKTOWANIU PRZESUNIĘĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH

w ramach programu „Rybacktwo i Morze” na lata 2014-2020 poddziałania pn. „Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe” i przesunięcia środków finansowych na OŚ I.

§ 2

1/. Planowane działanie jest niezgodne z Narodową Strategią Rozwoju Akwakultury na lata 2014-2020.

2/. Planowane działanie może spowodować upadek gospodarstw rybackich w Polsce, co w konsekwencji poważnie zagrazi przede wszystkim środowisku przyrodniczemu oraz majątkowi Skarbu Państwa, gdyż ponad 27.000 ha stawowych gospodarstw rybackich znajduje się w zasobach ANR i jest źródłem dochodów dla budżetu państwa oraz gmin z tytułu:

- wpłat czynszów do ANR przez dzierżawców tych gospodarstw w wysokości kilkudziesięciu milionów zł rocznie!

- wpłat podatków lokalnych, głównie podatku rolnego.

Niewątpliwie wraz z upadkiem gospodarstw rybackich, oprócz braku ryb krajowych, bardzo boleśnie odczuje to społeczeństwo, na skutek zwolnień pracowników.

Szczególnie podkreśla się fakt, że doprowadzenie do upadku obiektów stawowych jest wyjątkowo niebezpieczne z powodu ogromnych kosztów finansowych i organizacyjnych w przypadku podjęcia w przyszłości ich rewitalizacji. Jest to spowodowane zniszczeniem stawów przez gwałtowny porost roślinności błotnej i bezwartościowe krzewy!

3/. W perspektywie finansowej 2007-2013 zainwestowano w polski sektor przetwórstwa rybnego ponad 1 mld PLN, w tym 134 mln EURO (ok. 600 mln PLN) środków publicznych z Programu Operacyjnego „Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich”. Moce produkcyjne w przemyśle przetwórczym są niewykorzystane, a ceny surowca na rynkach światowych rosną (1 kg łososa kosztuje w hurcie ok. 9 EURO). Przyszłość przetwórstwa zależy od wzrostu krajowej produkcji ryb w akwakulturze śródlądowej, na co dobitnie wskazują następujące dane:

ROCZNA WARTOŚĆ PRODUKCJI RYB W POLSCE - Dane IERiGŻ i IRŚ		
<i>Ogółem</i>	590 milionów PLN	100%
<i>PRODUKCJA STAWOWA</i>	370 milionów PLN	63%
<i>Odłowy bałtyckie</i>	220 milionów PLN	37%

4/. Podział środków PO „Rybnactwo i Morze” 2014-2020 został dokonany zgodnie z wytycznymi UE, która przekazuje na te cele przeważającą ilość środków finansowych!

5/. Przyznanie środków poprzedzone było wieloma wcześniejszymi analizami i zapowiedziami, motywowanymi realnymi założeniami, że w rybnictwie bałtyckim nie ma szans na zwiększenie odłowu ryb, co jest z kolei możliwe przy wsparciu funduszy PO „Rybnactwo i Morze” 2014-2020 w zakresie akwakultury śródlądowej. Wzrost produkcji ryb w akwakulturze, ma obecnie miejsce na całym świecie, nie tylko w Europie!

6/. Dowody na realne zwiększenie produkcji ryb w polskiej akwakulturze są oczywiste, o czym świadczy bardzo dobitnie zwiększenie produkcji pstrągów z ok. **600 ton w latach 80-tych ub. wieku do 17.000 ton obecnie!** Podobnie rozwija się obecnie w akwakulturze produkcja jesiotrów i sumów.

7/. Następuje dywersyfikacja produkcji cennych, rodzimych gatunków ryb w stawach karpowych! Dzięki wprowadzeniu rekompensat wodno-środowiskowych, produkcja tych ryb wzrosła aż o 36 %! Obrazują to poniższe - DANE Z RRW-22 - PRODUKCJA [TONY]

Rok	Dodatkowe, cenne gatunki ryb
2010	1382,0
2011	1468,7
2012	1890,8
2013	1907,0
2014	2226,5
2015	2167,7

WZROST PRODUKCJI RYB DODATKOWYCH OD 2010 r. DO 2015 r.:

2010r = 1382,0 ton

2015r = 2167,7 ton

WZROST o 785,7 TON tj. - 36 % !!!

8/. W produkcji karpi wzrasta popyt na tę rybę na skutek:

- eksportu karpi do Anglii i Irlandii,
- zwiększającego się zapotrzebowania na karpię ze strony przetwórstwa rybnego, które coraz dotkliwiej odczuwać będzie zmniejszające się połowy ryb w Bałtyku, zaś dzięki istotnym zmianom w technologii pakowania jest w stanie oferować innowacyjne produkty oparte na surowcu karpowym,
- rosnącego popytu konsumentów na filety z karpi, sygnalizowanego zarówno przez krajowe i zagraniczne sieci handlowe oraz tradycyjne kanały dystrybucji (hurt).

Nie ma natomiast realnych możliwości podniesienia ceny sprzedaży ryb, głównie karpi. Wynika to z braku barier celnych, gdyż w przypadku braku podaży karpi krajowych, rynek natychmiast „zalany” zostanie rybą importowaną. A chyba polskim władzom taki cel nie przyświeca?

9/. Na rzecz rybołówstwa morskiego w minionych dwu etapach finansowej pomocy UE przeznaczono bardzo wysokie środki finansowe w stosunku do efektywności połowów ryb! Nie przyczyniło się to do zwiększenia stad ryb! Duże środki przekazano na tzw. „złomowanie statków”, zaprzestanie działalności połowowej, itp. Nie dało to żadnego wzrostu efektów połowowych! W tej sytuacji ogromnym paradoksem jest obecne zabieganie o środki finansowe, z przeznaczeniem na rybołówstwo, przy jednocześnie już i tak wysokich kwotach przeznaczanych w PO „Rybnictwo i Morze” 2014-2020” na OŚ I - rybołówstwo!

10/. Planowane wykorzystanie zabranych akwakulturze środków finansowej pomocy Unii Europejskiej na „Badanie Bałtyku”, być może ma uzasadnienie, ale **w sytuacji, gdy jest to wyłącznie inicjatywa Polski, jako jednego z dziewięciu krajów gospodarujących na Bałtyku, to absolutny paradoks!**

11/. Pomimo, iż nie sposób podważać zasadności potrzeby odbudowy uszkodzeń w portach, nie można tego wykonać kosztem akwakultury. Te budowle były ubezpieczone, zatem ich odtworzenie zostanie sfinansowane w ramach należnych odszkodowań. Akwakultura analogicznie ponosi corocznie wielokrotnie większe koszty naprawy zniszczeń występujących na tysiącach kilometrów grobli stawowych, urządzeniach piętrzących wodę powodowane przez żywioły przyrody, bobry, dziki, itd. Koszty tych napraw ponoszą jednak rybacy utrzymujący stawy rybne. Fakt, iż są one znacznie mniej „medialne” nie uprawnia do ich deprecjonowania.

12/. Zwracamy uwagę na paradoksalnie niski poziom procentowy środków finansowych przekazanych w minionym SPO na akwakulturę. Ma ona zdecydowanie decydującą pozycję w wartości finansowej dostarczanych krajowych ryb na polski rynek, co wykazano na wstępie tego opracowania. Nowa strategia rozwoju akwakultury na lata 2014-2020 miała to rekompensować. Dlaczego więc zamierza się od tego odstąpić? **Nie widzimy logicznego uzasadnienia dla takiego działania.**

13/. Istotna jest również konieczność zapewnienia stabilnego dopływu surowca dla krajowego sektora przetwórstwa rybnego, który został w ramach poprzednich perspektyw budżetowych 2004-2006 oraz 2007-2013 wzorcowo rozbudowany i stanowi obecnie jedno z istotnych źródeł krajowej wartości dodanej. Bez stabilnego zasobu surowca, dotychczasowe wydatki ulegną zmarnowaniu, zaś powstałe miejsca pracy likwidacji. **Przyszłość polskiego przetwórstwa zależy od wzrostu krajowej produkcji ryb w akwakulturze!**

14/. Należy uwzględnić, iż w horyzoncie roku 2023, kończącego rozliczenie obecnej perspektywy finansowej UE, znaczenie odłowów bałtyckich będzie systematycznie malało. Inwestowanie więc tam znacznych środków publicznych, wydaje się niezasadne. Wydano już ogromne środki na złomowanie statków, zaprzestanie działalności połowowej, itd.! Oczywiście jest, że w aspekcie społecznym uzasadnione jest przeznaczanie pewnych środków rekompensujących i łagodzących, jednakże nie kosztem działalności, które należy bezwzględnie rozwijać, ponieważ to one stanowią źródło surowca. Surowca o wymaganych parametrach jakościowych i zdrowotnych. Surowca, nad którym gospodarka krajowa ma kontrolę i którego dopływ nie jest uzależniony od decyzji międzynarodowych o ilości odłowów, czy też od ruchów spekulacyjnych podmiotów dysponujących rozwiniętą akwakulturą.

**OBECNIE WŁAŚCIWE WSPARCIE DLA CHOWU I HODOWLI RYB, TO NIE TYLKO SZANSA,
A KONIECZNOŚĆ!**

**ROZPATRUJĄC PLANOWANE PRZESUNIĘCIE ŚRODKÓW Z OSI II NA OŚ I, MIANO RÓWNIEŻ NA
UWADZE NASTĘPUJĄCE KLUCZOWE, MERYTORYCZNE PRZESŁANKI:**

1/. Gospodarstwa akwakultury w produkcji ryb na stawach rybnych, prowadzą pełny cykl hodowli ryb – w przypadku chowu karpia trwający trzy lata, począwszy od wylęgarnictwa. W tym czasie wykonuje się wiele niezbędnych zabiegów technologicznych, związanych z utrzymaniem stawów, żywieniem, profilaktyką, kilkukrotnymi odłowami i transportami ryb między poszczególnymi stawami. Powyższe generuje wysokie koszty zarówno bezpośrednie, jak pośrednie!

Tego rodzaju działalności nie prowadzą rybacy morscy a więc i nie ponoszą w ogóle takich kosztów, gdyż korzystają z pożytków naturalnych morza!

2/. **ROCZNE STRATY FINANSOWE POLSKICH GOSPODARSTW STAWOWYCH, POWODOWANE PRZEZ ZWIERZĘTA z TYTUŁU WYJADANIA RYB SĄ OGROMNE I WYNOSZĄ OK. 127 MLN ZŁ ROCZNIE!** (DANE ZE WIDENCJONOWANE W ZPRYB).

DOTYCZY TO STRAT RYB STANOWIĄCYCH PRYWATNĄ WŁASNOŚĆ HODOWCÓW; RYB, KTÓRE ZOSTAŁY ICH STARANIEM I ICH KOSZTEM WYHODOWANE W STAWACH - sztucznie zbudowanych zbiornikach wody, pełniących jednocześnie ogromnie pozytywne funkcje w zakresie retencji wód w najuboższym kraju Europy pod względem ich zasobów oraz niezwykle pożyteczne funkcje w zakresie polskiej przyrody, fito i zoofauny, całego środowiska naturalnego. **OBIEKTACH STAWOWYCH, NA KTÓRYCH W 85% UTWORZONO OBSZARY CHRONIONE NATURA 2000!**

DOTYCHCZAS Z UNIJNYCH FUNDUSZY EFR, ANI Z ŻADNYCH INNYCH, NIE MA TYTUŁU DO UZYSKANIA ODSZKODOWANIA ZA STRATY WYHODOWANYCH RYB W GOSPODARSTWACH STAWOWYCH, POWODOWANYCH PRZEZ KORMORANY, CZAPLE, WYDRY, MEWY, RYBOŁOWY, ORŁY BIELIKI, itd.

Takich kosztów i problemów nie ma w ogóle w rybołówstwie morskim!

3/. Bardzo dużo - ok. 70 % gospodarstw stawowych stanowi własność Skarbu Państwa, ciągle wydierżawianą od ANR. Korzysta z tego Budżet Państwa, uzyskując wpływ pieniędzy od dzierżawców, a dzierżawcom zwiększa to koszty utrzymania gospodarstw rybackich, wynikające z obowiązku płacenia wysokich czynszów dzierżawnych.

Tych kosztów w ogóle nie ma w rybołówstwie!

4/. Użytkownicy akwakultury płacą podatek rolny, który wzbogaca budżety gmin!

Tych kosztów również nie ma w rybołówstwie!

5/. Podmioty akwakultury ponoszą wysokie koszty na opracowywanie operatów wodnoprawnych, raportów oddziaływania na środowisko, uzyskiwanie opinii o wpływie na środowisko, zwłaszcza w sytuacji bardzo dużych utrudnień w podejmowaniu wszelkich inwestycji w gospodarstwach stawowych, znajdujących się na obszarach chronionych Natura 2000.

Tych kosztów i problemów również nie ma w rybołówstwie!

6/. Ponoszenie w akwakulturze bardzo wielu kosztów z tytułu zniszczeń urządzeń hydrotechnicznych przez żywioły przyrody, bobry i dziki. Wiele prac związanych jest zatem z naprawą grobli i zapobieganiem klęskom z tytułu fali powodziowej na skutek przerwania grobli.

Tych kosztów i problemów również nie ma w rybołówstwie!

7/. Ponoszenie w akwakulturze dużych kosztów na zabiegi ichtiologiczne, dezynfekcje, wapnowanie stawów, utrzymanie urządzeń hydrotechnicznych, doprowadzalników i odprowadzalników wody, profilaktykę, badanie stanu zdrowia ryb i ich leczenie.

Tych kosztów i problemów również nie ma w rybołówstwie!

**PRZYTACZAMY PONIŻEJ PRZEPISY PRAWNE REGULUJĄCE TEMAT ZWIĄZANY Z REKOMPENSATAMI
(MATERIAŁY Z [HTTP://WWW.MINROL.GOV.PL/POL/INFORMACJE ...](http://www.minrol.gov.pl/pol/informacje...) -2014-2020):**

1/. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Operacyjnego "Rybnictwo i Morze"; (uzupełnienie), plik z 17 grudnia 2014 r:

Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe (art. 54 rozporządzenia w sprawie EFMR). Celem Środka jest promowanie akwakultury przyjaznej środowisku, poprzez rekompensowanie podmiotom prowadzącym chów i hodowlę ryb stosowania tradycyjnych metod produkcji (wspomagających ochronę i poprawę stanu środowiska i zachowanie bioróżnorodności). W ramach tego Środka będą mogły być wspierane m.in.:

metody akwakultury zgodne ze szczególnymi potrzebami środowiskowymi wynikającymi z wyznaczenia obszarów sieci Natura 2000, koszty ponoszone w ramach działań związanych z ochroną i rozmnażaniem zwierząt wodnych prowadzących do odbudowy różnorodności biologicznej, czy też formy ekstensywnej akwakultury.

Działanie to jest spójne ze Środkiem 2.2. Działania wodno-środowiskowe PO RYBY 2007-2013.

2/ Program Operacyjny "Rybnictwo i morze"; zatwierdzony przez Komisję Europejską (przed 22 października 2015 r.):

4.4 Description of the method for the calculation of additional costs or income foregone in accordance with Article 97 Artykuł 54. Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe; Wsparcie w ramach środka Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe będzie udzielane z uwzględnieniem poniesionych kosztów lub utraconych dochodów przez beneficjentów wnioskujących o wsparcie, w szczególności mając na uwadze:

- lokalizację obiektów stawowych na obszarach NATURA 2000 (art. 54 ust. 1 lit. a).

Rekompensaty będą uwzględniały m.in. zwiększenie kosztów działalności, wzrost strat w pogłowie ryb i obniżenie tempa ich przyrostów, jak również ograniczenie możliwości produkcyjnych stawów. Lokalizacja obiektów stawowych na obszarze NATURA 2000 wiąże się z istotnym obniżeniem dochodowości oraz ponoszeniem dodatkowych kosztów związanych z wymaganiami prawnoadministracyjnymi.

- utrzymywanie i rozmnażanie zwierząt wodnych w warunkach ex situ (art. 54 ust. 1 lit. b). Rekompensaty będą stanowiły część kosztów ponoszonych przez hodowców, związanych z utrzymaniem stad tarlaków i selektów będących żywymi bankami genów;

Działanie będzie dotyczyć gatunków ryb szczególnie cennych ze względów gospodarczych i bezpieczeństwa żywnościowego (linie hodowlane oraz zagrożone gatunki wędrowne).

- realizację wymogów wykraczających poza zwykłe stosowanie prawa unijnego i krajowego, związanych ze środowiskiem wodnym, sprzyjających ochronie środowiska i różnorodności biologicznej oraz zachowaniu tradycyjnych cech terenów akwakultury (art. 54 ust. 1 lit. c). Wsparcie będzie

dotyczyło m.in. ograniczeń produkcyjnych, odpowiedniego wykaszania grobli oraz roślinności wynurzonej, produkcji dodatkowych gatunków ryb, wapnowania stawów, utrzymania i udostępniania ścieżek edukacyjnych, które będą przekładały się na dodatkowe koszty.

§3

Reasumując całokształt powyżej przedstawionych argumentów, Zarząd Związku Producentów Ryb - Organizacji Producentów stwierdza, że najwyższy czas stosować realne, merytoryczne zasady dysponowania środkami finansowymi UE, dlatego uważamy, że przedstawione w niniejszym piśmie stanowisko ZPRyb, powinno być poważnie wzięte pod uwagę, przy projektowaniu przesunięć środków finansowych w ramach Programu Operacyjnego „Rybnictwo i Morze 2014-2020”.

§4

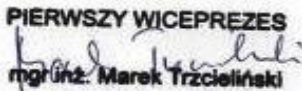
Uchwała podjęta została jednogłośnie.

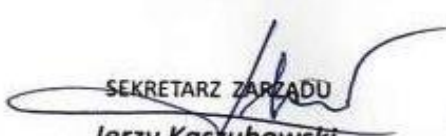
§5

Wykonanie uchwały powierza się Prezydium Zarządu ZPRyb – OP

§6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PIERWSZY WICEPREZES

mgr inż. Marek Trzcieliński

SEKRETARZ ZARZĄDU

Jerzy Kaszubowski

PREZES ZARZĄDU

mgr inż. Krzysztof Karoń